

Çökmemek için

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Değerli kardeşlerim,

Üzerinde yaşadığımız bu dünyada tek başımıza değiliz. Bizimle beraber milyarlarca insan var, anlamında söylemiyoruz bunu. Dünyada yedi milyar insan değil de tek başımıza ailece, beş kişi yaşıyor olsaydık bugün bunaldığımız problemlerle insan ve aile olarak yine yüzleşecektik.

Dünyadaki sıkıntılarımız nüfus çokluğundan kaynaklanıyor değildir; dünyada yalnız olmadığımız içindir. Yalnız değiliz demek, sürtüşeceğimiz ve karşımıza engel çıkaracak, yanlışa sürükleyecek muhataplarımız olmaksızın yaşayamayız demektir. O hayal ettiğimiz, kimseyle sürtüşmeksizin ve kandırılmak mümkün olmadan yaşayabileceğimiz yer cennettir. Dünya henüz annemizin rahmindeyken dünyaya gelmeyi beklediğimiz şartlarda bile hastalık, şeytan ve şeytanlaşmışlarla boğuşarak durduğumuz bir yerdir. Bebekliğimizden ölümümüze dek yalnız kalmak mümkün değildir.

Şurasını bilmeliyiz ki bedenlerimiz çürümeye mahkûm olduğu gibi hastalık, kaza, bela, sıkıntılara da duçar olabilir. Ancak iradelerimiz, kimliğimiz, şahsiyetimiz bütün dünya karşımızda olsa dahi çökmeyecek kapasitededir, Allah'ın izniyle. Bizi sinsi düşmanlarımıza, şeytana ve onun hizmetinde her kim varsa hepsine karşı ayakta tutabilmek için potansiyel bir irademiz vardır. Eğer bir insan, şeytanın tuzaklarına ve aldatmalarına mağlup oluyorsa bu büyük oranda o kişinin kendisinden kaynaklanıyordur.

Bedenimiz olur da çökebilir; fakat irademiz çökmez. Nasıl ki para hırsız ve hoşumuza giden diğer şeyler ölüm yatağında bile bizimle beraberdir, yüz yaşındaki insanlar bile parasından ve malından vazgeçmemektedirler, hırs insanı terk etmemektedir. Bunda olduğu gibi irademiz ve şahsiyetimiz konusunda da ölüme razı olan ama sürünmeyi kabullenmeyen bir ısrarlı duruş sahibi olunmalıdır. Aç kalınabilir belki ama dilenmeyi sindirmemelidir. Horlanmaya maruz kalınabilir belki ama daima başı dik, onuru yerinde ve sağlam olduğunun şuurunu hissetmelidir.

Bu inancı koruyabildikten sonra değil üniversite imtihanını başaramamak ya da iş yeri başvurusuna kabul edilmemek karşısında, hastalık ve ölüm bile insanı Allah'ın izniyle çökertemez. Çünkü çökerken önce irademiz çökmektedir. Üstün ve yüksek arzular yerine pasif, beceriksiz tavırları benimseyince artık şeytan bizi istediği gibi çevirip yoğurabilmektedir. Fakat bunun sebebi biziz.

Güçlü ve iradeli bir mümin, şeytandan güçlüdür. Kur'an'ımız böyle haber vermektedir. Şeytan elbette zeki, tecrübeli, profesyoneldir ama insanla yüzleştiğinde -şayet o insanın Allah'a sarılmak ve iradesini kullanmak gibi hasletleri varsa- insanı mağlup edecek gücü yoktur. Bizim problemimiz, şeytanın kullanmasına müsait pasifliği sahiplenmemiz ve korkularımıza tapınmamızdır; işsizlik korkusu, başarısızlık korkusu, güçsüzlük korkusu gibi bizi yiyip bitiren endişeler bir yandan Allah'a itimadımızı zayıflattığı için iman açısından zarar vermekte, diğer yandan da şeytanın oyuncağı hâline gelmemize yol açmaktadır. Sonuçta da çöküşümüz kolaycacak gerçekleşmekte, yirmi-otuz yaşındaki delikanlıların beyni adeta yüz yıl yaşamışçasına eski ve çökük görünmekte, bu yüzden otuz yaşına geldiği hâlde bir aile kurup geçindirmeyi hayal dahi edememektedirler. Sonra vücut istediği kadar diri kalsın, beyin çökmüş olunca...

Allah Teâlâ bizi yalnız bıraksa ve peygamber göndermeseydi belki bahane ve mazeretlerimizde haklı olurduk. Fakat Rabbimiz bize Kur'an göndererek kendimizi dağlar gibi güçlü ve diri hissedebilmemizin yollarını gösterdi. Gönderdiği peygamber, insanın şeytana ve şeytanlaşmışlara mağlup olmadan nasıl yaşayabileceğini öğretti. Peygamber bunu öğretmek için geldiği gibi nasıl uygulanacağını da örneğini kendi üzerinde gösterdi. Yetim, fakir, kimsesiz, herkesin düşmanlığına maruz kalmış, erken yaşta

çocuklarını ve torunlarını kaybetmiş, vatanından sürülmüş bir peygamber olmasına rağmen son gününe kadar ne şeytana ne de türlü türlü şeytanlaşmışlara teslim olmamıştı. Çünkü bahsettiğimiz çökmeme taktiklerinin örneği bir insandı o. Korkunun kendisi değil, hayali bile bir insanı çökertmeye yetebiliyorsa burada iman zafiyetinden söz edilmeli, irade çürümüşlüğü görülmelidir.

Anne-baba, evin genç kızı-delikanlısı, yeni bir iş kuran olarak şu zihniyeti benimsememiz lazımdır: Güçlü insanın ancak bedeni çöker, beyni çökmez. Hastalandığında vücudu hastalanır, akli ve iradesi hastalanmaz. Böyle bir insan olmak gerekir.

*

Resûlullah aleyhisselam Efendimiz'in bazı hadis-i şeriflerini bu minval üzere düşünerek kuş gibi hafif yüreklerle dünyada yaşamayı, aynı hafiflikle cennete gidebilmeyi öğrenmeliyiz.

Evlendiğinde mutluluğunun artması gerekirken morali bozuk gezen, hayattan nefret etmiş insan olmamak ve yeni bir iş kurunca daha fazla çökmek için Efendimiz aleyhisselamın **birinci** tavsiyesi: *"Güçlü mümin, zayıf müminden daha değerlidir Allah'ın katında."*

Bu hayatta güç her neye deniyorsa; para, sağlık, çevre olabilir hadiste bahsedilen güç. Fakat Efendimiz aleyhisselam, Allah ile beraber kazanılmış güç istemektedir. Yoksa dünyada Karun'dan daha güçlü kimse yoktu ama Allah'tan kopmuş bir gücü onunki, dolayısıyla maksat o olamazdı. Yalan dolanla, sosyal medyayı bir şekilde gerçeğin çevresinden dolaşarak kullanıp güçlü olabilir bir insan; ama Allah'tan kopmuş, meleklerin desteklemediği bir güçtür o hatta kişinin daha derin bataklıklara kaymasının nedeni olur.

Allah'a iman eden biri, o imanla dolmuş bir kimlik sahibi olarak görmektedir kendini ve Allah'ın ona verdiği bütün kudreti çalışıp kullanmaktadır. Bu çalışma-kullanma, kadere imanla paralel yürümektedir. İşte bu profilde birinin pasif olmadığını söyleyebiliriz. Sadece parayı güç, sosyal medyayı çevre kabul ederek Allah'ı ve meleklerini pratikte adeta yok sayan kimse ebedî başarıyı hiçbir zaman elde edemez. Elindeki güç o kişinin uyuyamama, huzursuzlanma, problemler içine daha fazla dalma sebebi olur.

Öyleyse çökmek için ilk dersimiz, güçlü olma hesapları yapmaktır. Aklımız, becerilerimiz, bedenimiz daha güçlü olsun diye gereken neyse yapacağız ama bileceğiz ki gücümüz daima Allah'ın ve ona imanın şemsiyesi altında olacak.

Peygamber aleyhisselamın **ikinci** öğüdüne gelelim.

Şunu unutmamamız gerekir ki iyi Müslüman olmak camiye kapanıp zamanını orada geçirmek anlamına gelmez. Müslümanlık zaten öyle olabiliyor da değildir. Allah'ın en iyi kulu olma mücadelesini hayatın işleyişinde, akışında başarabilmek gerekmektedir. Fısk u fücürün, melanetlerin cirit attığı şehir sokaklarında Allah'a kulluğu başarabilmeliyiz. Zira Peygamber aleyhisselam şöyle buyurmaktadır: *"Senin üzerinde Rabbinin hakkı vardır, bedeninin hakkı vardır, ailenin hakkı vardır."*

Yaşamayı bu üç sacayağı üzerinde, üçünün de haklarını vererek başarmak gereklidir. Müslüman kimse ibadet de edecek, spor da yapacak, eşi ve çocuklarıyla da ilgileneceği vakti bulacak. İslam'a hizmet etmek uğrunda altı aydır eşiyle doğru dürüst ilgilenemeyen biri yanılmaktadır. İslam'a böyle hizmet eden biri, kendini İslam'ın ideallerinin dışına taşırmaktadır. Resûlullah Efendimiz böyle yapmamışken böyle bir uygulama ancak yanılı olabilir. Bu üç idealin herhangi birini ihmal etmek çöküntü sebebi olabileceği gibi herhangi birini diğerlerinden çok ileriye taşımak da çökmeyi hazırlayabilir. Dengeli giden, Allah'ın izniyle çökmez.

Çökmeden yaşamak için **üçüncü** kural: *"İki nimet vardır ki insanların çoğu onların kıymetini bilmez: Sağlık ve boş vakit."*

Çökmek istemeyen Müslüman, bu duygusunda samimiye sağlığının ve boş vaktinin harcanmayacak, mutlaka değerlendirilecek nasipler olduğunu bilecek. Bu ikisini değerlendiremeyen de çöküp kalacağı zamanlara gitmekte olduğunu bilecek.

Dördüncü nasihat: *“Üstteki (veren) el, alttaki (alan) elden daha hayırlıdır.”*

Elbette sadaka vermeye teşviktir bu cümle. Ama sadaka verebilmek için de insanın malı, parası olmalıdır. Demek ki hadis-i şerif çok çalışmayı önemsemektedir. Beş kuruş etmez işler için mahcup olmayacağımız, paramızın güç olarak yanımızda bulunacağı, hakkımızda zafiyet içerikli sözler söylenmemesini sağlamak üzere çalışıp kazanmamız teşvik edilmektedir. Böyle bir insan olabilmek de almaya değil, vermeye odaklı bir zihinle mümkündür.

Kıyamete dek ömrümüz olsa dik, onurlu, iradeli, ürkmeyen Müslüman olarak yaşayabilmek için **beşinci** nasihat: *“Zenginlik gönülledir; parayla değildir.”*

Biraz önce zengin olmayı tavsiye eden Peygamber aleyhisselam neden şimdi gerçek zenginliğin kalpte olacağını söylemektedir? Çünkü çalışır, herkesten fazla çalışır ama bol bulamayabilirsin. Kazandığın çok olmayabilir. Şayet gönlün bir dilim ekmek ve soğanla doycak kapasiteyi benimseyememişse zaten hiçbir servet de o gözleri doyuramayacaktır. Gönlü zengin insanı az mal, günlük maişet dahi mutlu eder. Asıl zenginliğin gönül doygunluğu olduğu bu sebeple buyrulmuş ve aşu olarak kendimize enjekte etmemiz tavsiye edilmiştir. Çocuklarımızı kimseye muhtaç olmayacakları şartlarda bir hayatın içine bırakmak elbette ebeveynlerin vazifelerindendir; fakat gönüllerinin zengin olmasından daha büyük servet hiçbir çocuğa bırakılmaz, en önemli birikimleri gönül zenginliğini sindirebilmiş olmalarıdır. Bu da lafla olacak iş değildir, çocuk bizdeki gönül zenginliğini ve uygulamalarımızı görecektir, aynı olmak için bir örneğe şahit olacaktır.

Altıncı öğüt: *“Yapamayacağınız işlerin altına girmeyin. Allah az da olsa sürekli işlerden razı olur.”*

Daha Müslümanca yaşayacağız diye beş senede ortaya çıkabilecek bir sonucu beş haftada almak üzere çalışmak Peygamber aleyhisselamın bu uyarısına ters düşen ancak sıklıkla kapıldığımız aceleci ve yanlış tavırlardandır. Ebû Bekir radiyallahu anh başta olmak üzere binlerce sahabinin, en sonunda gördüğümüz o olgun ve pişmiş kimliklerine erişmeleri yirmi üç senelik eğitim sürecinin neticesinde meydana konabilmiştir. Biz bunu kendimiz, eşimiz, çocuklarımız üzerinde günler-haftalar içinde gerçekleştirebilme iddiasında olursak beceremeyeceğimiz bir uğraşa gireriz. Bu da şeytanın çökertebilmesine adaylığımızı koymaktır. İbadetlerimizde, aile programımızda ve iş hayatımızda geçerli olabilecek bir kuraldır bu.

Bir işi alıp çok zengin olmuş kimseleri göze kestirerek aynı işi almaya hemen koşturmak herkesin zekâ, çevre, kapasite, gözlem gücü, görgü ve tecrübesinin farklı olduğunu göz ardı ederek hareket etmektir. Birinin başarılı olduğu işte herkesin aynen başarılı olma garantisi, kuralı yoktur; herkesin ayakkabı numarası ve omuz genişliğinin farklı olduğu gibi.

Dua meclislerinde en büyük Müslümanlığı istemek sözde kolaydır ama ilerlerken dengeli, itidalli ve sürekli olabilmek o kadar kolay değildir. Sürekli kaçırılmayan farz namaz, bir gece boyunca sürekli kılınmış nafile namazların saman alevinden daha değerlidir. Dünya işlerimizde de geçerli bir kaidedir bu.

Sosyal medya çağında fıskın, fuşşun ve her türlü teşhirin insan önüne yağmur gibi yağverdiği, zihinleri işgal ettiği bir zamanda Resûlullah Efendimiz'in **yedinci** öğüdüne, çökmeye karşı güven verici bir dal olarak tutunalım: *“Mücahid, nefsiyle cihad edendir.”*

Bizim mücahid tanımımız, devletin sınırlarında düşmanla silah altında savaşıya karşılık gelecek bir daraltmadan ibaretse de Peygamber aleyhisselam bu tarifi düzeltiyor. O tarifteki kişi de mücahid ama nefsiyle cihad eden de bu şemsiyenin altına alınıyor. Vatanımızın işgal edilmemesi için cephede

senelerce savaşan biri elbette mücahiddir ama orada nefesine mağlup olmuş, ırza tecavüz veya hırsızlık etmiş, nefsinin arzularına yenilmiş kimse namussuzluk etmişse ona nasıl mücahid tanımını layık görebilelim? Belki cepheye hiç cihad etmeseydi de namusu zedeleyecek işlere de el sürmeseydi dahi denebilir o kişiye. Sonuçta hırsızlık edilerek mücahidliğe leke sürülecekse cihad ederek o direnişi göstermenin ne manası kalıyor ki...

Öyleyse iç cihadımız, nefsimize esir olmamak hedefi, bizim asıl cihadımızdır. Burada gösterdiğimiz kalitedir ki bizi öteki cephe cihadında başarılı hâle getirecek veya getiremeyecektir. Demek ki çökmeyecek insanlar, nefisleriyle cihad edecek kimselerdir.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in **sekizinci** öğüdünü ailesinde işler geçen sene iyi durumdayken bu sene neden bozulduğunu merak edenler, önceleri ürünlerinden iyi mahsul alabiliyorken artık niye böyle olmadığını düşünenler, sağlığı iyiyken bozulmasını düşünen ya da büyük bir devletken dağılmaya anlam veremeyenler... hatta Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz gibi göklerin ve yerin incisi bir insanın Medine'de kurduğu devletin henüz elli sene geçmemişken yıkılmasını anlamlandıramayanlar... Üniversite imtihanında yaşadığı başarısızlığı anlamayan, hazmedemeyenler... Bir sebeple tıkanıklık hisseden herkes bu öğüdü aklının bir kenarına not etmelidir.

Efendimiz aleyhisselamın Gadbâ adlı bir devesi vardı, bu deve çok hızlı koşardı. Buhârî'de nakledilen hadis-i şerife göre ashab-ı kiram, bu devenin geçilemeyeceğini bilirdi. Bir gün uzak köylerden gelen bir adam, devesini çüçlemiş ve hayvan da hızlanıp Gadbâ'yı geçmişti. O güne kadar ashab-ı kiramın bildiği gerçeğin ihlal edildiği görülünce sahabe-i kiram efendilerimiz üzülmüş, mahzun olmuşlar. Efendimiz aleyhisselam, onların bir deve geçildiği için üzülmelerini şöyle yorumlamış: *"Bakınız, bu dünyada hep yükselen, hiç düşmeyen bir şey yoktur. Hangi şey yükseliyorsa o bir gün düşecektir."*

Çünkü dünyanın kendisi bile bir gün çöküp yok olacaktır! Dünyanın en değerlisi insan bile günün birinde ölmektedir. "Döviz hep yükseliyor" ama yüz sene önce adı bile yoktu o dövizin, bundan on beş sene sonra var olacağı da belli değildir. Ne imparatorluklar, basılmış sikkeler, paralar bir daha çökmeyecek sanılan devletlerin nişanları, alametleri vardı da şimdi yoklar. Öyleyse yükselen her şey günün birinde düşmek üzere yükselip çoğalmıştır.

Bu nasihat bize ne sağlayabilir? Mesela dünya gerçeğini öğretebilir. Çocuklarımızı yetiştirirken her istediklerini daha onlar söylemeden alıveriyoruz; sonunda çocuklarımız bakıyorlar ki bir şeye sahip olmaları için akıllarından geçmesi bile yetiyor, hemen alınıveriyor o şey. Ve hayatı da böyle ilerleyecek sanarak büyüyorlar. Evlenince eşlerinden böyle bir ilgi çeşidi bekleyebiliyorlar. Olmayınca yıkım yaşıyor, yıkmaya yöneliyorlar. Hâlbuki hayat böyle değildir. Devamlı uykusuz kalmak olmadığı gibi hep uyumak da sağlıksızdır.

Dokuzuncu nasihat: *"Sizden biriniz canı sıkıldığında, 'Pis hâlim var' demesin, 'Canım sıkkın' desin."*

Bu ifadelerin ikisi aynı değil mi? Demek ki değil. "Öldüm, bittim, yok oldum" vb. sözlerin kullanılmamasını tavsiye ediyor Efendimiz aleyhisselam. İçindeki can sıkıntısı ve moralsizliği itiraf etmek ona ezilip yenilmektir. Hayat devam edecektir, zaman geçmektedir. Şimdiden pes ettikten sonra geleceğin yükünü taşımak mümkün olmaz.

Derdimizi belirtirken bile uygun kelimeler seçmemizi istiyorsa Peygamber aleyhisselam Efendimiz, hayatı yaşarken uyacağımız dikkat-hassasiyet seviyesinin ne derece incelikli olacağını da göstermiş olmaktadır. Buna bir aile geçimsizliğini örnek verebiliriz. Ailedeki sorunlar yüz üzerinden altmış düzeyinde olsun. Buradaki problemde bahsederken "Yok yahu! Boşuna evlenmişiz! Allah'ın düşmanı bir tip bu!" diye söze başlayan birine ne tavsiye edilebilir? Daha söze başlarken ölüm düzeyini diline dolayabilmiş birini yola ne getirebilir? Her şeyi düzelten bir söz değildir belki ama bir sözle başlayacaktır. Kendi pilini kendin bitirmemek bu hadis-i şeriften öğrenebileceğimiz öğütlerden biridir.

Onuncu nasihat: Ömer bin Hattâb radiyallahu anh şöyle diyor: “Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bize külfetli iş yapmayı yasakladı.”

Mesela bir daireye ihtiyacımız var diyelim. Taksitini iki senede bitirebileceğimiz bir daire alma imkânımız da var, yirmi sene boyunca taksit ödeme ihtimalimiz de. Bunlardan biri külfetlidir, ek ve uzun yükümlülük getirir. İki ev seçeneği arasındaki farkları iyi düşünmek ve ek zorluk getirenini tercih etmemek külfetli işten kaçınmaktır. Sırf komşuları daha havalı, forslu, reklam gücü yüksek kimseler olduğundan bir daireyi yıllar boyunca zahmeti çekilecek bir zorluğun altına imza atarak seçmek külfetli iş yapmaktır.

İbadette de geçerlidir bu. Her gün yatmadan önce beş sayfa Kur’an okuyup öyle uyumayı prensip edinmek vardır, bir de beş cüz okumadan yatmamayı kafaya koymak da... İkincisi külfettir, üstelik birkaç geceden sonra uygulaması da zahmetli, zordur.

Efendimiz aleyhisselamın özellikle ailelere **on birinci** nasihatı: *“Bir mümin, eşinin bir kötülüğünü görünce hemen onun hakkında kanaat kullanmasın.”*

Yani artıları ve eksileri toplamaktan söz ediyor. Üç yanlış olan biri, yedi de iyilik yaptıysa buradaki dengeyi feda etmemekten bahsediyor. En azından ticarî bakılabılıp iyilerin üstte olduğunu görmelidir, deniyor. Ailenin devamı böyle mümkündür. Hep iyi olmak hiç kimseye nasip edilmemiştir. Tam aradığımız gibi bahçe yapabilmek dahi mümkün değildir, yağmur-fırtına gelir ve yaptığımızı bozar. Hâl böyleyken kendi gibi insan olan eşini tam aradığınca şekillendirebilmesi nasıl mümkün olsun insanın...

Artılar ve eksiler toplandığında, mesela çok güzel olan eşimizin yemek yapma konusunda eksikliği varsa, burada skor 1-1 demektir. İbadet hayatında kusurları vardır, 2-1 olur vs...

On ikinci nasihat: *“Ey insanlar! Belanızı aramayın. Ama bela gelir, sizi bulursa Allah’tan afiyet dileyin.”*

Düşmanın, derdin üstüne üstüne gitmeyin, kaçınmayın çünkü belanın iyisi, güzeli yoktur. Allah’tan afiyet isteyen insan, buna rağmen bela gelirse sabredip kazanır. Belayı istememek şu manada da anlaşılabilir: Gencecik çocuğunla birlikte şeriat ölçülerinin yok kabul edildiği bir düğüne gitmek belayı çağırmasıdır. Çocuğun orada Allah’ın şeriatından habersiz birine dadanır ve kaybolup gider. Ya da altından kalkamayacağı belli olan bir taksitin altına imza atmak da belanı sayılır. Hayatın çok farklı noktalarından örnekleri görülebilir.

On üçüncü nasihat: *“İşinizin sonunun nasıl olduğu önemlidir.”*

Evliliğin çok güzel başlamış olabilir; onuncu senesinde nerede olduğun, bir ömür süren beraberliği nasıl noktalayabildiğiniz önemlidir. Hacca gitmek çok iyi bir iştir, giden elbette pek güzel iş yapmıştır ama hacdan dönünce nasıl devam edildiği daha önemlidir. Hacca gitmiş olması, kişinin iman zafiyeti sayılacak işlere imza atarak hayatını sonlandırması, hacdan sonra sicilini böyle işlerle lekelemesi ciddi bir göstergedir. Çocuğun başlarda tertemiz, ahlaklı olması sonralarını muhafaza ederek iyi yönlendirmediği, devamını kötü profilde getirdiği önemli olanın da kaybedildiği manzaralardır. Zaten bizim dünyadaki varlık amacımız, sonunda cennette bulunabilme hedefimiz uğrunda bir amaçtır. Sonunda cennet yoksa dünyadaki varlığımız da önemini kaybeder.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.